

KUZEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ
YÜKSEK YÖNETİM DENETÇİSİ
(OMBUDSMAN)

Sayı: OMB.0.00-01/01-16/59

12 Şubat 2016

KKTC Cumhuriyet Meclisi,
Meclis Başkanlığı,
Lefkoşa.

38/1996 sayılı Yüksek Yönetim Denetçisi (Ombudsman) Yasasının Ombudsman'ın çalışma yöntemine ilişkin 16(1) maddesi uyarınca 1 Temmuz- 31 Aralık 2015 çalışma dönemine ait ekteki raporu saygılarımla arz ederim.

Emine DİZDARLI
Yüksek Yönetim Denetçisi
(Ombudsman)

Dağıtım: KKTC Cumhurbaşkanlığı
KKTC Başbakanlığı

**YÜKSEK YÖNETİM DENETÇİSİ
(OMBUDSMAN)**

TEMMUZ – ARALIK 2015

XXII. DÖNEM RAPORU

GİRİŞ

Cumhurbaşkanı Sayın Mustafa Akıncı'nın önerisi üzerine Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Meclisi Genel Kurulunda, 26 Ekim 2015 tarihinde yapılan oylama sonucunda, Yüksek Yönetim Denetçisi (Ombudsman) olarak atanmış ve 38/1996 sayılı Yüksek Yönetim Denetçisi (Ombudsman) Yasası'nın 4(2) maddesi uyarınca yemin ederek görevime başlamış bulunmaktayım. Böylece yıllardır boş bulunan Ombudsman kadrosu doldurulmuş ve Dairenin normal işlerini yapabilir duruma gelmesi yolunda ilk adım atılmıştır.

Daire kadromuzda bir Daire Müdürü, iki Baş Denetçi, bir kıdemli İdare Memuru, kitabet sınıfında üç memur ve iki odacı /şoför vardır. Denetim kadromuzdaki üç "Baş Denetçi" kadrosundan sadece iki tanesi doludur. Bir Baş Denetçi, altı Denetçi ve İdare Memuru kadrosu ise tamamen boştur.

Dairemizin, demirbaş ve diğer teknik donanımları bu günün şartlarına göre yetersizdir ve çağ dışı kalmıştır. Daire içerisinde kullanılan bilgisayarlar, kuruluş yıllarımıza tekabül eden, takriben iki bin yılında alınmıştır. Bu durum Dairemizde bulunan klimalar içinde aynen geçerlidir.

KKTC Yüksek Yönetim Denetçisi (Ombudsman) Dairesi, Bedrettin Demirel Caddesi üzerinde bulunan "Resa Budak Pastahanesi"nin çalıştırıldığı apartmanın dördüncü katında görevlerini sürdürmeye çalışmaktadır. Aynı apartman vatandaşlar tarafından da ikamet amaçlı kullanılmakta ve balkondan sarkan çamaşırlar, çamaşır ipleri ve sair erzak, görüntü itibarıyla Dairemizi, Devlet anlayışından uzak, gayri ciddi bir konuma koymaktadır. Dairemizin dördüncü katta olması nedeniyle bulunması ve ulaşılması zordur. Bu husus Dairemize başvuru yapmak için gelen vatandaşlarımız tarafından sürekli yakınma konusu yapılmaktadır. Bu nedenle Dairemize kendine özgü bir bina yapılacak kaynak bulunana kadar, Ombudsmanlığın geçici olarak başka bir binaya aktarılması gerekmektedir.

Bu ihtiyacımız doğrultusunda Bakanlar Kurulu, 30 Aralık 2015 tarihinde Ombudsman binası olarak kullanılmak üzere, Kıbrıs Vakıflar İdaresine ait, Lefkoşa İnönü Meydanı, İsmet Paşa Mahallesi, Celaliye Sokaktaki binanın kiralanmasına ve kira giderlerinin karşılanmasına karar vermiştir. Yeni binanın hizmetin daha verimli olmasını sağlayacağı aşikârdır.

Yüksek Yönetim Denetçisi (Ombudsman) Dairesinin, medeni ülkelerde olduğu gibi daha çağdaş bir yapıya kavuşturulması Devletimizin itibarı açısından da önemlidir. Temel hak ve özgürlüklerin, en genelde insan haklarına yönelik herhangi bir ihlâlin incelenebilmesine olanak sağlamak “Olmazsa olmazımız” olmalıdır. Yüksek Yönetim Denetçisi (Ombudsman)’ın bağımsız, tarafsız ve insan hakları için yapacağı çalışmaların, demokrasimizin bir yaşam biçimine dönüştürülmesine ve geliştirilmesine olanak sağlayacağı ve katkı koyacağı dikkate alınarak, boş bulunan tüm kadroların buna uygun ve Daireye özgü bir şekilde acilen doldurulması gerekmektedir. Anayasal kurumlar arasındaki dengesizliğin giderilerek eşit düzeye getirilmesi ve yeknasaklık sağlanması gerektiği inancındayım.

Websitesi: Vatandaşlar ile sağlıklı ve sürekli iletişim sağlamak, Dairemizi, etkinlik ve çalışmalarını, yurt içi ve yurt dışında tanıtmak açısından önemli bir işlevi olacağına inandığımız KKTC Yüksek Yönetim Denetçisi (Ombudsman) Dairesi Web Sitesi'nin çalışmaları tamamlanmıştır. Dairemizin websitesine www.ombudsman.gov.ct.tr adresinden ulaşılabilmektedir. Web sitemize ilaveten facebook sayfamız da bulunmaktadır. Mail adresimiz ise info.ombudsman@gov.ct.tr'dir.

Basın: Basının işlevimizi kolaylaştıran, vatandaşlarla köprü vazifesi gören ve diyalogumuzu sağlayan önemli bir yere sahip olduğu gerçeğinden hareketle, göreve geldiğim ilk günden itibaren Dairemizin faaliyetleri konusunda radyo ve televizyon programlarına katılarak halkımızı bilgilendirmeye çalıştım. Aynı şekilde yazılı basına da söyleşilerde bulundum. Bu program ve söyleşiler aracılığı ile işlevimiz, raporlarımız ve güncel gelişmelerle ilgili açıklamalar yapılmıştır. Dairemizin basınımızdan gördüğü ilgi çok yüksek olmuştur. Raporlarımız (Yasanın 16. maddesi uyarınca) ve açıklamalarımız yazılı ve görsel basında yer alarak yayımlanmaktadır.

Şeffaflık ilkesi: Son yıllarda kamu sektörüne karşı duyulan güvenin giderek azalmasıyla, kamu yönetimine karşı ortaya çıkan güven krizinin aşılması ve kamu yönetiminde dürüstlüğü sağlanması için, “hesap verilebilirlik” ve “etik” kavramları ön planda tutulmalıdır. Etik, kişinin içindeki kontrolü ve sorumluluğu, hesap verilebilirlik ise dıştan kişiye yönelik denetim sürecini anlatmaktadır. Kamu yöneticilerinin yürüttüğü hizmetler, kullandığı yetki ve kaynaklar, onların daha çok hesap verebilir olmasını gerekli kılmaktadır. Hesap verebilirlik kavramının ilişkili olduğu kavram ise şeffaflıktır. Yönetimde şeffaflığın temelini de bilgiye ulaşabilmesi oluşturmaktadır. Yönetimde şeffaflık için, etkili ve iyi işleyen hesap verme sisteminin, hesap verebilirlik için ise şeffaf politikaların bulunması gerekir. Kamu yöneticileri yasal ve toplumsal sorumluluk anlayışı içinde işlerini yürütmek durumundadırlar. Şeffaflık vatandaşların, siyasi varlıklarının niteliğini etkileyen bir olgudur.

Şeffaflık sağlanamadığı takdirde, denetim, hak ve yükümlülükler eksik kalacaktır. Şeffaflığın temeli ilgili olan herkesin gereksinim duyduğu bilgiye erişiminin sağlanmasıdır. Kamu hizmeti kamu kurumları tarafından yürütülürken kamu yararı, kamu finansmanı, kamu yetkisi ve kamu denetimi ve gözetimi gibi unsurlar dikkate alınmalıdır.

Bu unsurlar kamu görevini yürüten görevlilerin, karar alırken ve görevlerini yaparken daha dikkatli davranmalarını zorunlu kılmaktadır.

KİŞİSEL BAŞVURU VE DUYUMLAR

Yüksek Yönetim Denetçisinin (Ombudsman) harekete geçmesine ilişkin kurallar 38/1996 sayılı Yasanın 15. maddesinde yer almaktadır. Yasanın bu maddesi kişisel başvurunun nasıl yapılacağını düzenlemektedir. Bu maddeye göre bir konuda haksızlığa uğradığını iddia eden herhangi bir kişinin, Dairece düzenlenen başvuru formunu doldurmak ve imzalamak suretiyle şahsen yapacağı müracaat üzerine işleme konur.

Yine Yüksek Yönetim Denetçisinin basında çıkan haberlerle ilgili, elde ettiği duyumlar ve yaptığı gözlemler sonucu resen de harekete geçme yetkisi vardır.

Yüksek Yönetim Denetçisi (Ombudsman) bu Yasa altında yetkilerini kullanırken şahadet ve belgelere dayalı olarak yaptığı hareketlerden, basına açıkladığı görüşlerinden ve sunduğu raporlarından dolayı sorumlu tutulamaz ve hakkında dava açılmaz. Yüksek Yönetim Denetçisinin bağımsızlığının korunması Yasanın 12. maddesi ile bu şekilde sağlanmaktadır.

Yasamızın 16(2) maddesi gereği, Yüksek Yönetim Denetçisi (Ombudsman) soruşturma yaptığı her konuda bir rapor hazırlar ve bu raporu Cumhuriyet Meclisine sunar. Ombudsman atanmasının mümkün olmadığı Ocak 2012 – Kasım 2015 tarihleri arasındaki dönemde ise, yapılan çalışmalar sonucu raporu hazır duruma getirilen Yasamızın 17. maddesinde belirtilen “Ombudsman Rapor sunma yetkisini kimseye devredemez” hükmü gereğine uyularak herhangi bir rapor yayınlanmamıştır.

Ombudsman’ın 3 Aralık 2015 tarihinde göreve başlamasını takip eden dönemde mevcut çalışmalar süratle gözden geçirilmiş ve tamamlanan raporlar yayınlanmıştır. Bu çerçevede 3 Kasım 2015 tarihinden 31 Aralık 2015 tarihine kadar altı adet kişisel başvurunun raporları tamamlanarak, KKTC Cumhuriyet Meclisi, KKTC Cumhurbaşkanı ve KKTC Başbakanı’nın bilgisine sunulmuştur.

38/1996 sayılı Yüksek Yönetim Denetçisi (Ombudsman) Yasasının 13. maddesi bazı makam ve kurumları yetki alanımızın dışında bırakmaktadır. Belirlenen dönemde yetki alanımız dışında bulunan başvuru sayısı 6’dır.

Yasamızın 15(2) ve 3 maddeleri uyarınca Dairemize yapılan başvuruları ve duyumları dikkate alırken, söz konusu olay veya işlem ile ilgili dava açılıp açılmadığına, Hukuk Dairesi’nin veya polis örgütünün bu konuda bir araştırması olup olmadığını araştırırız. Söz konusu olay veya işlemin, Polis Örgütü veya Hukuk Dairesinin sonuçlandırmasından sonra ele alabileceğimizi ise yazılı olarak bildiririz. Bahse konu dönem içerisinde bu kapsamda bekletilen 6 başvuru vardır.

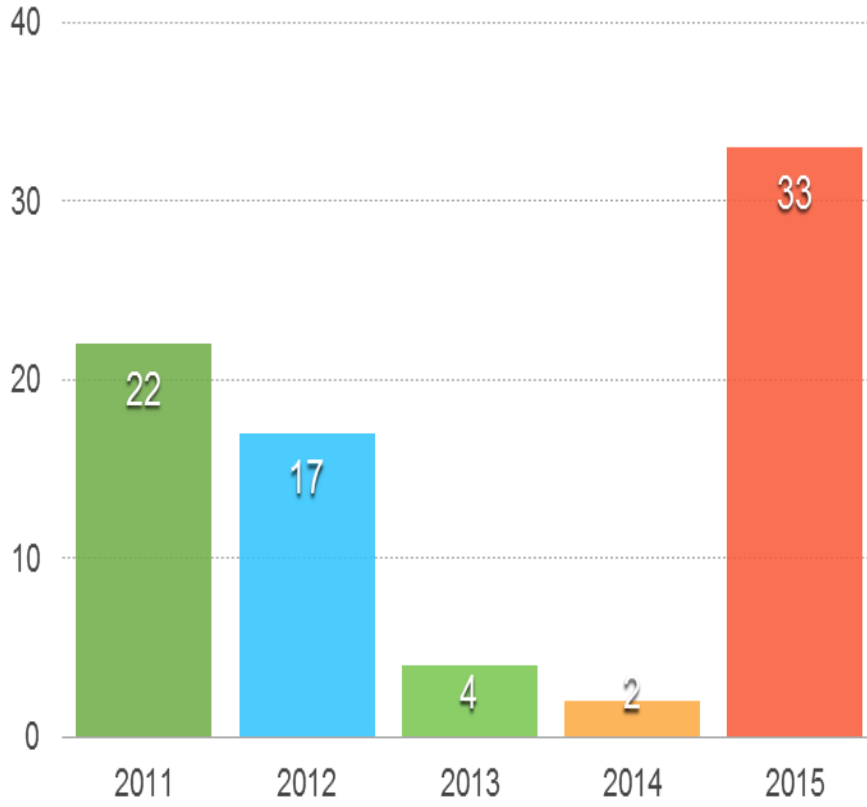
Dairemize ayrıca bu dönemde sözlü olarak başvuruda bulunan birçok vatandaşımıza, bir tür danışmanlık hizmeti vererek onları doğru kamu kurum ve kuruluşlarına yönlendirmişizdir. Yazılı olarak başvuruda bulunmayan bu vatandaşlarımıza konuları hakkında pratik önerilerde bulunulmuş, sorunlarının çözümünde yardımcı olunmuş ve yasal bilgi verilmiştir.

Sayın Feridun Önsav 2011 yılının sonlarında izinlerini kullanarak, 2012 yılının başında emekliye ayrılmıştır.

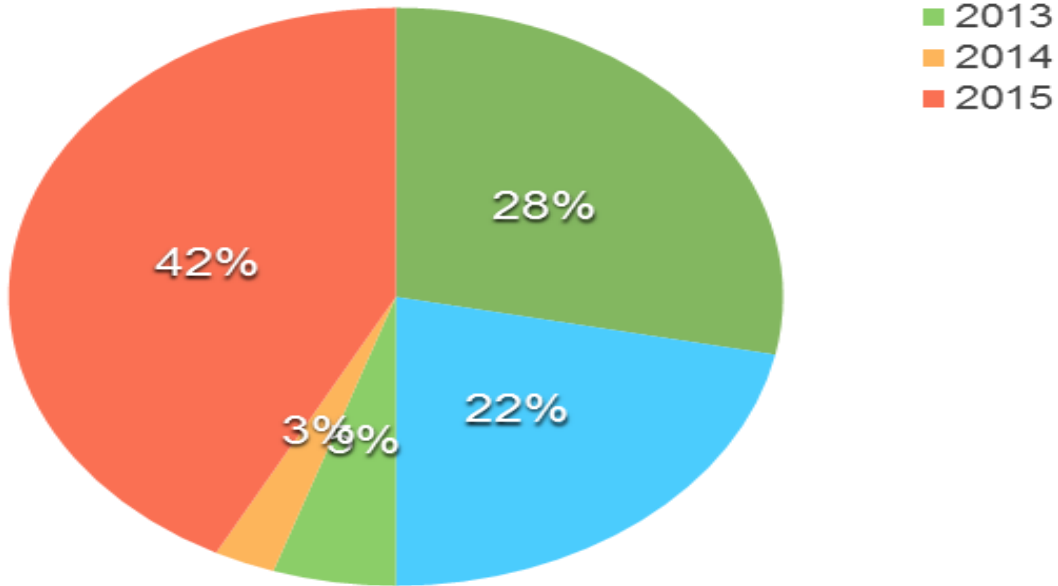
2011 yılı sonrası itibariyle kişisel başvuru sayısı yıllara göre şöyle şekillenmiştir:

YIL	BAŞVURU SAYISI
2011	22
2012	17
2013	4
2014	2
2015	33
TOPLAM	78

Yıllara Göre Başvuru Dağılımı

Yıllara Göre Başvuru Dağılımı

Görüldüğü gibi 2015 yılında benim Yüksek Yönetim Denetçisi olarak atanmam ile başvuru sayısı kat ve kat artmıştır.

BAŞVURULARLA İLGİLİ, 31 ARALIK 2015 TARİHİ İTİBARIYLA SON DURUM:

1. Soruşturmaları tamamlanmış ve raporu yayımlanan başvuru sayısı	16
2. Soruşturması tamamlanmış ve rapor aşamasına gelmiş başvuru sayısı	7
3. Soruşturması tamamlanıp cevap beklenen başvuru sayısı	7
4. Soruşturması devam eden başvuru sayısı	22
5. Dava nedeniyle bekletilen başvuru sayısı	5
6. Soruşturma neticesinde başvuru sahibi lehine sonuçlanıp kapatılan başvuru sayısı	11
7. 38/1996 Sayılı Yüksek Yönetim Denetçisi (Ombudsman) Yasasının 13.maddesi tahtında havale edilen başvuru sayısı	6
8. Başvuru sahibine ulaşılmaması nedeniyle işlem yapılmayan veya halen askıda bulunan başvuru sayısı	1
9. Başvuruya konu olayın Polis Genel Müdürlüğü tarafından soruşturulması nedeniyle bekletilen başvuru sayısı	1
10. Geri çekilen başvuru sayısı	2

Toplam: 78

BAŞVURULARIN KONULARA GÖRE DAĞILIMI İSE ŞÖYLEDİR:

1. İskan	5
2. Jeoloji, Maden ve Doğal Kaynaklar	2
3. Sosyal Sigorta yatırımları, emeklilik kesintileri	4
4. Kültür Dairesi	2
5. Genel Tarım Sigorta Fonu	1
6. Kaymakamlık	2
7. Sosyal Hizmetler Dairesi	1
8. Çevre ve kaçak yapılar	4
9. Kamulaştırma	4
10. Liman Başkanlığı	1
11. Devlet Tiyatroları'nın düzenlediği yarışma	1
12. Telefon Dairesi	1
13. Görev Değişikliği	2
14. Tapu ve Kadastro Dairesi, hudut ihtilafı	7
15. Paşaköy Belediyesi	1
16. Lefkoşa Türk Belediyesi	3
17. Girne Belediyesi	2
18. Gönyeli Belediyesi	2
19. Dikmen Belediyesi	1
20. Dipkarpaz Belediyesi	1
21. Lefke Belediyesi	1
22. Karayolları Dairesi	1
23. Gece Kulübü – konumu	1
24. Şehir Planlama	1

25. Eğitim	1
26. Maliye	2
27. Tehdit, taciz	2
28. "T" izni	1
29. Çalışma Ödeneği	1
30. Arazi Kiralanması	1
31. İhtiyat Sandığı	1
32. İzinsiz işyeri	1
33. Atama/Münhal	5
34. Su kuyusu	1
35. Satış sonrası bakım hizmeti	1
36. Dr. Burhan Nalbantoğlu Devlet Hastanesi	2
37. Mağusa Devlet Hastanesi	1
38. Polis Genel Müdürlüğü / Hukuk Dairesi	4
39. Barem içi artış	1
40. Ses kirliliği	1
41. Tarım	1

Toplam: 78

**ARALIK 2015 SONUNA KADAR YAPILAN BAŞVURULARIN
BAKANLIKLARA VE YEREL YÖNETİMLERE GÖRE DAĞILIMI
ŞÖYLEDİR:**

İçişleri ve Çalışma Bakanlığı	26
Tarım, Doğal Kaynaklar ve Gıda Bakanlığı	6
Bayındırlık, Çevre ve Kültür Bakanlığı	8
Turizm Bakanlığı	1
Ulaştırma Bakanlığı	2
Maliye Bakanlığı	3
Ekonomi, Sanayi ve Ticaret Bakanı	1
Sağlık Bakanlığı	3
Kamu Hizmetleri Komisyonu	8
Polis Genel müdürlüğü/ Hukuk Dairesi	6
Yerel Yönetimler	12

Toplam 76

Geri çekilen başvurular yukarıdaki sayıya dâhil değildir.

Başvuru konusu şikâyetler içerik olarak incelendiğinde konuların genellikle idari usulsüzlük, idari ihmal, idari işlemlerde gecikme ve yasalara riayetsizlik olarak ortaya çıktığı görülmektedir. Bütün bu olgulardan hareketle idarenin söz konusu olaylarda hukuk devleti ilkelerine uygun olarak çalışmadığı anlaşılmaktadır.

Görüleceği gibi başvuru/ şikâyet konuları özellikle İçişleri ve Çalışma Bakanlığı ve Yerel Yönetimler çerçevesinde yoğunlaşmaktadır.

İdareye gönderdiğimiz hatırlatma yazıları ve/veya uyarı yazıları neticesinde dairemize %80 oranında bir geri dönüş sağlanmıştır.

Cevap alamadığımız yazılarımızın Bakanlıklar/Yerel Yönetimlere göre dağılımı şöyledir:

İçişleri ve Çalışma Bakanlığı	2
Maliye Bakanlığı	2
Ulaştırma Bakanlığı	1
Eğitim Bakanlığı – Dipkarpaz Belediyesi	1
Gönyeli Belediyesi	1

Raporu yayınlanmış ancak yönetimin görev alanında olan bir hizmetin yerine getirilip getirilmediğinin takibini yaptığımız başvuru sayısı:

Ulaştırma Bakanlığı	1
---------------------	---

SORUNLAR VE SONUÇLAR

Göreve yeni başladığım hususu dikkate alınırsa, Dairemize, kamuoyunda bir güven oluştuğu ve bu güvene bağlı olarak başvuru sayımız 3 ay içerisinde hızlı bir artış gösterdiği bir gerçektir. Yüksek Yönetim Denetçisi (Ombudsman) Dairesi bu talebe çok dar bir kadro ile cevap vermeye çalışmaktadır. Bu nedenle Dairemizin kadro sorunlarının çözülmesi önemli bir husustur. Dairemizde mevcut idari kadro yetersizdir. Soruşturmaları fiilen sürdüren Baş Denetçi sayısı şu anda iki'dir. Bir Baş Denetçi ve yedi Denetçi kadrosu boş durumdadır. İdari kadro açığı dolayısıyla Baş Denetçiler çalışmalarını ilgili raporları kendileri yazmak zorunda kalmaktadırlar. İş yükümüzün dengelenmesi açısından boş münhallerin en erken bir zamanda doldurulması gerekmektedir.

Yüksek Yönetim Denetçisi (Ombudsman)'ın görevi KKTC'de yürütsel ve yönetsel yetkisi olan organ makam, kamu kurum ve kuruluşlarının ifa etmiş oldukları hizmetlerin Anayasa, yürürlükteki mevzuata ve yüksek mahkeme kararlarına uygunluklarını ve yerindeliklerini denetlemek ve soruşturmadır. Yüksek Yönetim Denetçisi (Ombudsman) Dairesi yoğun olarak hukuki meselelerle uğraşan bir dairedir. Hemen hemen her soruşturma konusunda hukuki değerlendirmeler yapılması gerekmektedir. Ancak Dairemiz kadrosunda benim dışımda herhangi bir hukukçu mevcut değildir. Bu nedenle münhal kadrolara hukukçu alınması veya bir hukukçu kadrosunun ihdas edilmesi gereği olduğu kanaatindeyim. Yine kadro açısından bir bilgisayar programcısına, halkla ilişkiler memuruna ve bir de güvenlik memuruna ihtiyacımız vardır. Ancak Yasamızın teşkilat şemasında bahse konu kadrolar maalesef mevcut değildir. Bu çerçevede Yasamızı uyarlama ve kadrolarımızla ilgili olarak bugün yaşamakta olduğumuz sorunların aşılması için 38/1996 sayılı Yüksek Yönetim Denetçisi (Ombudsman) Yasasında en erken zamanda yasal değişikliğe gidilmesinin kaçınılmaz olduğunu düşünmekteyim.

Yasamızın 13. maddesi bazı makam ve kurumları yetki alanımızın dışında bırakmaktadır. Belirtilen dönem içerisinde yapılan kişisel başvurulardan yetki alanımızın dışında olan başvurular değerlendirilmeye alınmayarak, ilgili kurumlar bilgilendirilmiştir.

Anayasamızın 76. maddesinde düzenlenen “ Dilekçe Hakkı” çerçevesinde idarenin kendisine yazılı olarak başvuran yurttaşlara en geç otuz gün içinde gerekçeli ve yazılı olarak kararını bildirmesini hükme bağlamaktadır. Dairemiz birçok idari birimin dilekçe hakkına uymadığı yönünde yoğun başvuru almaktadır. İncelemelerimiz sonucu elde edilen sonuçlarda bunu doğrular mahiyettedir. Böyle bir ihmal halinde Yasamızda, idare ve idarecilere caydırıcı olabilecek herhangi bir yaptırım düzenlenmemesi bu ihmalin sıkça gündeme gelmesine yol açmaktadır. Yurttaşların temel bir hakkı olan kendileri ve kamu ile ilgili bilgi edinme, dilekte bulunma veya şikâyet hakkının etkin olarak kullanılması gerekir.